

*Бенедик Ю.Ю., здобувач, викладач-стажист кафедри фінансів
м. Острозька, Національний університет «Острозька академія»*

ОПТИМІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

У тезах розглянуто оптимізацію фінансових ресурсів державних вищих навчальних закладів в Україні, визначено основні напрямки реалізації даного процесу в сучасних ринкових умовах.

The theses deals with the optimization of financial resources of state universities in Ukraine, determines the main ways to implement this process under modern market conditions.

Успішне функціонування ДВНЗ залежить від удосконалення їхніх фінансових відносин в процесі формування, розподілу та раціонального використання різних за джерелами та призначенням фінансових ресурсів. Оптимізація формування фінансових ресурсів ДВНЗ в Україні є досить актуальною та недостатньо вивченою на сучасному етапі розвитку національної економіки. Серйозні упущення спостерігаються в процесі управління формуванням та використанням фінансових ресурсів ДВНЗ. Викликає занепокоєння питання законності використання керівниками бюджетних коштів. При плануванні розвитку вищої освіти практично не враховуються демографічні прогнози, відповідно до яких у найближчі три роки відбудеться різке, більше ніж на 40 %, зменшення числа випускників шкіл і, відповідно, - абітурієнтів ВНЗ [1, 138].

Щодо формування фінансових ресурсів ДВНЗ за рахунок бюджетних коштів, то видатки Зведеного бюджету України за 2000-2009 роки не в повному обсязі забезпечували функціонування галузі. Так, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» частка видатків на вищу освіту у

фінансуванні галузі повинна становити 40 %, а за досліджуваний період вона коливалася в межах від 32,26 % у 2000 році до 24,32 % у 2009 році, і в середньому за 2000-2009 роки становила лише 29,41 % (табл.1).

Таблиця 1

Видатки Зведеного бюджету України на фінансування вищої освіти за 2000-2009 роки [2; 3]

Роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Видатки на вищу освіту, млн. грн.	2285,5	3046,6	4167,0	4627,9	5813,7	7934,1	8487,3	11267,4	12827,8	13366,0
У % до попереднього року	-	133,30	136,78	111,06	125,62	136,47	106,97	132,76	113,85	104,20
Частка видатків на вищу освіту у фінансуванні галузі, %	32,26	31,88	33,96	30,94	31,77	31,73	25,64	28,89	22,75	24,32
У % до попереднього року	-	98,83	106,54	91,10	102,67	99,87	80,82	112,67	78,73	106,90

Таким чином, оптимізація формування фінансових ресурсів ДВНЗ можлива за рахунок: збільшення обсягів бюджетного та позабюджетного фінансування; покращення фінансового планування та прогнозування потреби в коштах; раціонального та ефективного використання обмежених фінансових ресурсів, упровадження прогресивних норм і нормативів, дотримання режиму економії; здійснення належного обліку та контролю формування та використання позабюджетних коштів ДВНЗ; складання фінансового балансу за формою балансу доходів і витрат, основою якого є показники їх економічного, соціального розвитку та фінансової стійкості на ринку освітніх послуг; посилення контролю уряду за виконанням у повному обсязі норм Конституції України та вимог закону України «Про вищу освіту», щоб не допустити її безконтрольної комерціалізації та створення численних асоціацій, філій, які не забезпечені ні матеріальною базою, ні кадрами, ні відповідною інфраструктурою.

Список використаних джерел

1. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства. – К.: Знання, 2005. – 319 с.
2. <http://www.minfin.gov.ua>
3. [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)